

امثالی تورکانه

بوگونه کیمی بولونان ان اسکی آذربایجان دیلینده آتاسوزلری کیتابی

یازار علی ب تورک

E-mail: turkbaris2003@yahoo.com

آتالارسوزلری تورک خالقنن ان اونملی کولتور وارلیقلاریندان بیرسی سایلیر؛ تورک توپلومونون عادتلرین؛ گلنکلرین، اوزون حیات تجربه لریندن و اینسانلارلا اولشمیش گوروشلرین بیرانسیماسی دیر بیر آتاسوزوندن یولاجیخاراق بیر اینسانین و بیر توپلومون گنجمیشینه بیر چوخ کیتابدان چوخ بیلگی الده ایلمک اولار بوسوزلر اوزون بیر سوره اینسان ایلیشکیلی و حیاتلارنین زنگین تجربه لریندن اورتایا چیجمیشلار آتاسوزلری خلق حکمتلری و خلق بیلگیسی دیرلر دیلدن چیخیلدیگی زمان بیر میلتن نجور و دوشوندوکلرینی گوسترگیسی سایلیر

آتالارسوزلری تورک خالقنن ایرلماز بیر گرجکی اولاراق تورکلرین وار اولدوقی دونملردن بری تورک اولوسیه برابر یاشاییب؛ قول بوداق آتاراق؛ گولی چیچکلی بیرتایسیز ادب خزینه سی و سوز کولتورونه دنوشموش تورکلرین واراوان زمانلاردان بری تورک خالق؛ آتالارنین دیرلی تجربه لرینی اوزلرینه اوپوت آلاماق هر بیر زماندا اولنلاردان فایدالانمیشلار آتاسوزلرین اونملیلیقی بوردان بللی اولور کی بوتون تورک یازیلارندان بیرنچه آتاسوزی گوزه دیه ر

آتاسوزلرین قلمه آلما تاریخی تورکلرین ان اسکی یازیلاری چاغلارا قایدیر اورخون داش یازیتلاری تورک آتاسوزلرین بزک تاپاراق ادبی یازی گوزلیکی داهادا آرتمیشدیر خاطرلارتماق گرکیر کی آتاسوزلری اسکی تورک دیلینده ساو دئیلردی ساو آنلامی آتالاردان قالان سوزلر؛ پیغام و حکمتلی سوز دورکی آنلاماسی اوزو بیر باشقا یازی گرکدیر ساو سوزو وآنلامی دیوان لغات تورک یازیلان زمانلارینا جان گنه آتالارسوزو یئرینه ایشنمیش دیوان لغات تورک ماحمود کاشغارلی کیتابی اوزلوگونه بیر آتاسوزلر کیتابی سایلیردی دیوان لغات تورک کیتابیندا توپلام اولاراق عدد آتاسوزو یا ساو واردیر بوکیتابین یازیلدیگی زمانلارباشقا تورک کیتابلاریندا دا بیرچوخ ساو یا آتاسوزو یازیلماقدا اولاراق قونادغوبیلیک کیتابیندا چوخلو ساو یئر آلمیش دیر ده قورقوت کیتابی دا بوآرادا چوخلی آتاسوزایله دولودور کی اوزلوگونه اسکی بیر قاینق سایلیر اوغوز نامه لرده ده چوخلی آتاسوزلرینه راست گلکم اولار باشقا تورک دیلینده یازلمیش چوخلی اثرلرده ده اورنک اولاراق عتبه الحکایه کیمی کیتابلاردا و داستانلاردا آتاسوزلری و ساولار واراولموش

آدآپاردگمیز کیتابلارو یازیلار اگرچه تورک خالقنن شاه اثرلری سایلیرلار امما هنج بیر اوزلوگونه بیر آتالارسوزلری یالقیز کیتاب سایلماماقدا دیرلار بو کیتابلارین یازلیش دورانلاریندا سونرا ساو سوزو یئرین آتاسوزلری یا آتالارسوزو مثل دوربی مثل دوربی مثال ضرب المثل وئرہ رک آتالارسوزلرین دئمک اینکیشافی دورانلارینا آدیم آتیلدی

تورک خالقیلارین آغ ساققالاری و باشچی اوزانلاری طرفینده ده بوتون بوی لار و آشیق داستانلاری و اوستادنامه لری ایچریسینده ده آتالارسوزو اوزل بیر یئری اولموش دور کی ان اسکى دوورانلاردان برى گونوموزه گلیب چاتان آتاسوزلری قاینقلاری سایلیرلار

ان اسکى تاپیلیمیش آتالارسوزو سایلان اوزل کیتاب **تسهیل** آدلی بیر طبی کیتابین سونوا یازیلیمیش بیر ریساله دیر کی آتاسوزو ایتحاف ائدرک میلادی نجی هجری ایلرده قلمه آلمیش دیر بو کیتاب **آتالارسوزو** آدیله نجی ایله **تورکیه دیل گورومو tdk طرفیندن ولید بوداق** چالیشمالاری سایه سینده یئنیند باسیلمیش

آذربایجان تاریخینده آتالارسوزلری توپلانماسی و مدون بیر شکل تاپماسی صفوی دوورانلارینا قایدیر فارس دیلینن ایلك و اوگونه کیمی بیرنجی سایلان جامع التمثیل محمد حبله رودی نون یازدیگی کیتابدا بونا آیدینجا ایشاره اولوب ؛ تورکلرین نه قدر آتالارسوزلرینه قیمت وئردیکلرینی چوخلی تعریف و تمجیدله آلفیشلامیش دیر بو کیتابین یازدیقینا گوره شاه عباس صفوی نین امریله آتاسوزلری کیتابلاری بیر آرایا گتیرلمیش

آدی کنچن کیتابین دئدیگی کیمی اوگونه کیمی هنج بیر فارس دیللی آتاسوزلرینی بیر آرایا گتیریلمه میش ؛تکجه عرب دیلینده آتاسوزلری کیتابلار فارسلا طرفیندن قلمه آندیگینی ایشاره ائدیلیب

قاباقچادا ایشاره ائلدیگیمیز کیمی آتاسوزلری بیر آغیزادیاتی کیمی اولدوقوندا باشقا آغیزادیات قولاری کیمی آزاراق یازیا گتیریلیمیش ؛هرحاله ان اسکى یازی قاینقلاریندان ؛ادبی ساحه لری سایلان شعرلرو دیوان کیتابلاریندا بئله بودیرلی سوزلردن ایز واردیر یازیلدی و شعر ادبیات ساحه لرینده پندنامه لر و آشیقلا رین استادنامه لری بوسوزلرله دولودور بوآرادا دئمک اولار آذربایجان خالقى تورک اولوسلار ایلك آتاسوزلری توپلایان خالق سایلیرلار کی توپلاماق چاغی صفوی دورانلاریندا باشلامیشلار خاطیلاتماق لازیم دیر کی تورکیه و آنادولو تورکلری ایچریسینده بئله آتالارسوزلری توپلاماق ایل بوندان قاباق قایدیر آنادولو اولکسینده شناسی آدلیبیر کیشی دورب المثل عثمانی آدیلى عثمانلی آتاسوزلری ایلك توپلایان اولموش دور اوندان سونرالار آنادولودا بوتورکیتابلاری بولجاراست گلمک اولار

اگرچه بوگونه کیمی محمد حبله رودو نون آدآپاردیگی شاه عباس امریلن توپلانان کیتابدان بیر ایز تاپیلمایب گئنه ده آذربایجان تورکلری بواشین اونجولری اولدوقلاری آیدین دیر الیمیزه گلیب چاتمیش و بیلیم عالمینده تانیمیش ان اسکى آذربایجان آتاسوزلری کیتابی **امثالی - تورکانه** کیتابی دیر کی اوزلوگونه بیر آبیده سایلیر

بو کیتاب **عباس اوغلو مراغی** طرفیندن آغامحمد شاه قاجارین آتاسی مازندران حاکیمی حسین قلی خان حاکمیت ایلرینده اونون تشبوسیه یازلمیش دیر اوزدورانین ادب سئور و ادب پرور حاکیمی حسین قلی خان طرفیندن چوخ قیمتلندیلرک خالق آراسیندا گنیش بیر یئرآلمیش اولوب یاقین بیر کیتابا دوشموشدور

عباس اوغلو مراغی آذربایجانین چوخلی یئرلریندن اولان و چئشیدلی اجتماعی طبقه لره عایت آغیزلاریندا آتاسوزلرینی بوکیتابیندا بیرآرایا گتیرمیش اولوب یغجام شکیلده اوزمانین دوشونجه لرینی و عنعنه لرینی عکس آندمیشدیر

امثالی تورکانه ده کی آتاسوزلرین آذربایجان خالقینا منسوبیتی و اولارین کوچورو اولمادیقینی و اورژنل اولماسی بیرچوخ دلیل اولوب اولیکلیندن بللی دیر اثرده دیلمیزین بوتون اینجه لیکلریندن؛ ظرافتلیگی و موسیقی توتوموندان؛ هجائی وزنیلریندن بللی اولورکی بوسوزلرین آذربایجان آغیزلاریندا توپلانمیشدیر امثالی تورکانه نین اونملیلیقی؛ اسکی اوغوزنامه کیتابلاری اولان یازیلاردان بولجا سوزی اوزونده آلاق کئچمیشدن او گون کی و حتی بوگونلره بنله بیر آراجی و باغ اولوشدوران قدیمی سوزخزینه لریندن اوزنده باریندیرمیش اولماقی دیر

ان آدیم اوغوز داستانلاریندا سایلان کیتاب ده قورقود دا کی بوتون آتاسوزلرنی عینی شکیلده امثالی - تورکانه کیتابیندا گورمک مومکوندور بودا اودونملرده بنله ده قورقود کیتابینین تاندیقینی و شوهرتینی گوسترگی سایلیر

کیتابین بیر ال یازما نسخه سی باکی شهرینده اله اندلمیش دیر بو ال یازما نسخه وراقلیق توپلامدا صحیفه ده بللی اولمایان بیر خطاط طرفیندن کوچورولرک x کاغذ اوستونده گوزل نستعلیق خطیله یازلمیش دیر هر بیر آتاسوزواچ نقطه ایله آیریلب سوزلر قارا مرکب له یازلمیش دیر کیتابین کاغذینین جنسیندن بنله معلوم اولوب کی اینجی میلادی ایلرین سون زمانلارینا عایت دیر و بودا کیتابین ان اصلی نسخه یه ان یاخین استنساخ اولدوقونو گورسدیر چوخ تاسفلی بودور کی کیتابین سون قیسملاری یعنی ک حرفیندن سونراکی بولوملر اولمادیقیندا کیتابین هانسی زمان یازیلدیگی معلوم اولمایب

بوال یازمانین حاسیه لرینده ده باشقا خطلرله ده بیرچوخ آتاسوزو وایطاح دا گوزه دیر کی کیتابین باشقالار طرفیندن ده آتاسوزلری آرتیردیقینی گورسدیر امثالی تورکانه کیتابیندا الیمیزه گلیب چاتمیش آتاسوزو واردیر هر بیر صحیفه ده آتاسوزو یازلمیش و ک حرفیندن سونراکی قیسمتلر ایندیلیکده ایتگین قالمیش کیتابین باش سوزو و ایلک وایکینجی صحیفه لری فارسی دیلینده اولوب ایکینجی صحیفه نین سونلاریندا آتاسوزلری یازلمیش دیر

بوکیتاب **ینجی ایله باکی شهرینده رسول اوغلو بویوکون تشبثی ایله باسلیب آذربایجان لاتین حرفلرینلر گون ایشیقینا چیمیشدیر** دئمک لازیم دیر کی اوندان قاباقکی ایلرده بوکیتاب کیریل حرفلرینلر ایلک دفعه باسلیمیش اولوب اما سون باسقیدا کیتابین ال یازماسیندا کپی له بیرلیکده همده لاتین

حرفلریلن وئرلیلمسی داهادا اوخویوچی کیتله سی توپلامیش اولموشدور نیه کی اسکی تورک عرب یازسیله تانیس اولان شیمالی آذربایجان تدقیقاتچیلارو همده جنوبی آذربایجان عرب حرفلریلن یازدیقلارنیدان دولایی کیتابین یانلیشلیقلاری و دوزگون دئییشلری ویانلیشلیقلاری اورتایا چیخمادا ییی اولموش یازنین سونوندا بونودا دئمک اونملی دیر کی بوکیتابین سونراکی آتاسوزلری توپلایانلار طرفیندن ده بیر قایناق کیتابی اولاراق فایدالانماسی گئنه ده بوکیتابین اونمینی گورسدیر علی اصغر مجتهدی ین هممتی و اوراشلاری سایه سینده توپلانمیش امثال حکم در زبان محلی آذربایجان آدلی کیتابندا دا مراغی آدیلن بیر چوخ آتاسوزو گوزه دیر بوکیتاب ایلینده یازلمیش دیرو آذربایجان دیلینده دیرلی آتاسوزلری کیتابلارینین انجولریندن سایلیر